

СЛАВУТИЧ

СОБЫТИЯ • ПОЛИТИКА • ЭКОНОМИКА • КУЛЬТУРА • ВСЕ ПРОГРАММЫ ТВ • ОБЪЯВЛЕНИЯ

ДИАЛОГ У НОВОГОДНЕЙ ЕЛКИ

...В принципе, это был не очень-то диалог и, в общем-то, совсем даже не только у елки: елка — она больше "для антуражу" новогоднего добавлена. Просто в первые дни наступившего года по традиции наша газета провела опрос славутчан. Как обычно — на улицах, методом случайной выборки: идет себе человек, а ему вопросик:

— Скажите, пожалуйста, а что бы вы хотели, чтобы в 2003 году в Славутиче изменилось?

Отказавшихся ответить на этот вопрос практически не было — видно, надежд на светлое будущее у народа все же больше, чем приятных воспоминаний о прошлом. Ответили разные. Были среди ответов и такие, что явно могут быть выполнены лишь с наступлением развитого коммунизма, но случались и вполне реальные. Думается, исполнить они — и жизнь наша станет куда как легче и приятнее.

Ира и Наташа, школьницы:

— Скучно у нас. Из возраста Дворца детского творчества в принципе выросли — это ведь малыши во все секции и студии без разбору ходят. Талантов особых — петь там, танцевать — тоже нет. Всех развлечений — дискотеки. Две гривни выпросить у родителей

теперь проблема — говорят, не напасешься, на жизнь не хватает. Остается тусоваться на улице, но в мороз сильно не потусуешься. В общем, был бы какой-то молодежный центр, где цены устанавливались бы минимальные, — было бы лучше. Да нет, мы понимаем, что все дорого — но ведь мы-то не работаем.

Светлана, студентка:

— Хорошо бы, чтобы уже в будущем году в городе появилось студенческое общежитие, — иначе иногородние студенты к нам просто не поедут: кому нужны такие сложности? Кроме того, хотелось бы, чтобы в городе в первую очередь создавались вузы, факультеты и отделения, готовящие специалистов, необходимых в Славутиче, — а то ведь через десять лет может получиться, что молодежи в городе практически нет, все выпускники наших вузов отправляются искать счастья где-то там "на стороне", потому что не смогли найти места в родном городе. Думается, я бы в свое время уехала учиться в другой город, если бы знала, что смогу нормально устроиться дома? Да ни за что. И напоследок. Я все время думаю: может, нам и не нужно такое разветвленное высшее образование, как все говорят? Ну не каждый выпускник реально достоин вузовского диплома! А рабочую специальность в Славутиче тоже не очень-то полу-

чить — в конце концов, секретарей-референтов будет перепроизводство. Да оно, по-моему, уже и сегодня есть.

Виктор Николаевич, бывший работник ЧАЗС:

— Хорошо бы, чтоб исчезло, наконец-то, деление на "станционников" и горожан. Что, "станционники" не выступают в роли горожан, когда приезжают домой, а в краях нет воды? Или они не ходят на рынок? Или их дети не посещают детсады и школы? Или канализационно-очистными они не пользуются? Или в медсанчасть на ходят? Пока не осознает руководство станции, что горожане и работники ЧАЗС — одни и те же люди, легче жить в городе не станет.

— Да какая разница, как меня зовут? Я сейчас назовусь каким-нибудь Акакием Акакиевичем — паспорт станете проверять? — заявил один из моих собеседников. — А вот предложения у меня есть. Не пора ли нам разобратся, куда же мы собираемся наш город "диверсифицировать" (выучили мы таки это слово! Массово употребляем! — М.Р.). А то ведь что получается? То решаем, что будем городом университетским, то — что туристическим, то бизнес развивать бросаемся. Может, время пришло определиться? Если туристический — надо целенаправ-

ленно развивать гостиничный бизнес, систему обслуживания, экскурсионное направление разрабатывать, кооперироваться с Черниговом, Новгородом, Любечем. И все силы, в том числе и финансовые, бросить на это. Если студенческим — другое дело, другие направления неотложной деятельности. Я имею в виду, что расплыться не надо, а это у нас, как мне кажется, немного есть.

Леся Богдановна, пенсионерка:

— Я не славутчанка, к детям на праздники приехала. Знаете, мне сложно сказать, что надо бы изменить в городе, — после наших донецких "чудес света" здесь мне все немного напоминает... рай.

...Вот и все, ну что, поднимем за здравную на пошонок праздник — за наш рай, что ли?

Маяя РУДЕНКО

СПАСИБО ВАМ, КОММУНАЛЬЩИКИ!

Картинка с натуры от 2 января текущего года. Славутич. Девять часов утра. После тяжелых праздничных бдений город спит — редкий пешеход встретится в этот час на улице, да и у того в большинстве своем на лице написано недоумение — чего это я, дескать, выполз из дому в такую рань? У всех — выходной. Кроме, похоже, работников коммунальных служб. Вот в Киевском квартале женщина-дворник собирает мусор, оставленный вчерашними отмечающими, — бумажки, обертки от конфет и шоколадок, использованные "изделия номер 2", битое стекло. Последнего особенно много — похоже, здесь неплохо развлеклись, разбивая пивные и водочные бутылки до "розочек". Закончив с уборкой, женщина берется за ведро с песочно-соляной смесью: асфальт блестит как каток. Возле следующего дома практически та же картина. Наротив поликлиники двое рабочих УЖКХ разбрасывают песок с прицепа лопатами. Там, где они проехали, можно передвигаться достаточно сносно. (В головке тут же мелькает непатриотичное сравнение: в моем родном Чернигове тротуары с утра никто ничем посыпать не думал, и они предательски уворачивались из-под ног прохожих.)

Была в то утро в квартирах вода, работали КОС, вывозился

мусор. Все эти привычные блага обеспечили сотрудники городского коммунального хозяйства. Того самого, которому горожане задолжали сумму, выражающуюся числом с шестью нолями: несмотря на выплаты зарплаты на станции, славутчане как-то не бросились погашать задолженность за **потребленные** коммунальные услуги. А зря. "Коммунизм", задержавшийся у нас, во всей прочей Украине уже давно закончился. К примеру, в Донецкой области, сообщает агентство LIGA ONLINE, судебные исполнители уже начали описывать имущество должников. Управление юстиции Краматорска в помощь штатным сотрудникам, у которых с этим описыванием началась запарка, создало еще и спецгруппу из студентов юридических факультетов. Работенка им предстоит еще та — только в минувшем году в управление юстиции поступило более 10 тысяч исполнительных документов, причем не менее 50 процентов из них — решения по искам к должникам по коммунальным платежам. В ближайшее время таким образом вынудят расписаться 7,5 тысячи краматорчан, задолжавших в общем около 9 миллионов гривен. У полсотни должников имущество уже описано, и на него наложен арест. Это значит, что телевизор, холодильник или стиральную машину у владельцев пока не отберут, но

дарить ее, "терять" или продавать нельзя. Если долг не будет погашен в срок в оговоренном порядке, то эксперты оценят реальную стоимость имущества, и оно будет продано с аукциона через специализированное предприятие "Укрспецюст". Добавим к этой малоутешительной информации и то, что все затраты на перевозку, хранение, реализацию и комиссионные для торговой организации будут взыскиваться с должников, так что с учетом исполнительного сбора с них взыщут на 20 — 25 процентов больше, чем сумма их долга по "коммуналке", — таково требование Закона Украины "Об исполнительном производстве".

Подобная же ситуация сложилась и в Дружковке. "Бесспорно, — подчеркивает LIGA ONLINE, — за **потребленные** услуги надо платить. Но... Местами отдельные предприятия

годами не выплачивают своим работникам зарплату, однако трудно припомнить случай, чтобы за долги по зарплате суды описали имущество руководителя или предприятия в целом". С этой мыслью трудно не согласиться, и все же... Не секрет, что в большинстве городов большинство коммунальных услуг не предоставляется вообще или предоставляется из рук вон плохо. Но у нас-то не так! И если несчастный донецкий должник имеет хоть и шаткую, но возможность отстоять в суде свои интересы, указав, что горячая вода в его квартире последний раз поступала пару лет назад, а средняя температура воздуха не превышает 9 градусов по Цельсию, то нам такой шанс не представится. Как защищаться будем? Или все же начнем платить? Маяя РУДЕНКО

ИНТЕРНЕТ

ГОЛСИ

4-33-96

ИНТЕРНЕТ-КАРТОЧКИ ГОЛСИ, ЭТО:

- ✓ Самый качественный интернет-доступ
- ✓ Самые разумные цены, доступность
- ✓ Бесплатные ночные часы

НАЙДИ СВОЙ ПУТЬ В ИНТЕРНЕТ!

Выустали от поиска деловых партнеров? Разместите Рекламу в газете!!! (0462) 17-44-33

САПОН
"САНТЕХНИКА"
Низкие цены!
Котлы электрические, колонки-котлы
Газовые колонки - 5 видов
Газ.счетчики G-10, G, 4
Кухонные вытяжки, счетчики воды
Электроводонагреватели
Водопровод, канализация, мойки
Ванные чугунные и стальные 1,0-1,8 м.
Компакты, тостеры, смесители
Душевые кабины
Доставка в квартиру
Тел.3-42-27, 7-62-52
ТЦ "Дружба", 2 эт.
Проектная, 24
(р-н Зеленкоз, за заправкой "Баско")

Постоянно покупаем акции
"Центр энерго"
Т. 8-0462 10-16-19
Т. 8-0462 95-15-57
Т. 8-04622 2-06-73
В Славутиче 2-06-73
Акции напогами не облагаются

Кредитный союз "Народная воля" для жителей г.Славутича предоставляет **КРЕДИТ** в любом магазине города Чернигова на покупку за **30 минут** компьютера, телевизора, музыкального центра, стиральной машины, микроволновой печи, холодильника, строительных материалов
Работаем без выходных
г. Чернигов, ул. Гетьмана Полуботка, 8-А, т. 101-538, 101-253

Задумайтесь? Чего Вам НЕ ХВАТАЕТ?
● КОМПЬЮТЕРЫ
● КОМПЛЕКТУЮЩИЕ
● ПЕРИФЕРИЯ
● РАСХОДНЫЕ МАТЕРИАЛЫ
● ПРОДАЖА В КРЕДИТ
☎ 175-700
проспект Победы, 95 оф. 15

ПРО ХІД ВИКОНАННЯ ДСП ЧАЕС ПРОГРАМ ЗНЯТТЯ ЧАЕС З ЕКСПЛУАТАЦІЇ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБ'ЄКТА "УКРИТТЯ" І ПРОГРАМИ РОБІТ НА 2003 РІК

(Початок у №№ 45 — 46, 50 за 2002 р.)

Управління людськими ресурсами

Колектив ДСП "Чорнобильська АЕС" має у своєму розпорядженні необхідний кадровий та інтелектуальний потенціал для здійснення діяльності відповідно до статуту підприємства і державних ліцензій на зняття ЧАЕС з експлуатації і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему.

На підприємстві працює 4398 чоловік, у тому числі промислово-виробничий персонал — 4179 чоловік, непромислово-виробничий персонал — 219 чоловік. На об'єкті "Укриття" працює 587 чоловік. Оперативний персонал, що працює по змінах, складає 775 чоловік.

Із загального числа працівників підприємства спеціалістів — 24,5%, робітників — 58,6%, керівників — 15,8%, службовців — 1,1%.

Працівники підприємства проживають в основному в місті Славутичі — 82,4%, у місті Києві і Київській області — 4,2%, у місті Чернігові і Чернігівській області — 11,8%, в інших населених пунктах — 1,6%.

Для підвищення ефективності виробничої діяльності у 2002 році оптимізована організаційна структура управління ДСП ЧАЕС, завершується 1-й етап реорганізації підприємства. У ході даного етапу було проведено об'єднання частини паралельних структур Чорнобильської АЕС і об'єкта "Укриття" (управління персоналом, фінансами, матеріальними ресурсами, промисловим будівництвом). Подальше об'єднання стримується внаслідок того, що на ЧАЕС і об'єкті "Укриття" різні розпорядники бюджетних коштів. Для продовження оптимізації структури ДСП ЧАЕС необхідно визначити одного розпорядника для бюджетних коштів, які виділяються на зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС і на перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему. Проект Закону, що передбачає таке об'єднання, переданий на розгляд до Верховної Ради (№2102 від 30.08.2002).

Створено нові відділи зняття з експлуатації, поводження з відпрацьованим ядерним паливом, поводження з рідкими і твердими радіоактивними відходами, цех переробки твердих радіоактивних відходів, група управління проектом будівництва промислового комплексу по поводженню з твердими радіоактивними відходами.

У 2003 році й надалі в залежності від необхідності змін виробничої діяльності підприємства буде удосконалюватися організаційна структура управління і здійснюватиметься його подальша реорганізація.

На основі детального аналізу виробничих планів і вимог нормативно-технічної документації розроблений і затверджений Мінпаливенерго норматив чисельності на етапі припинення експлуатації. Він є підставою для формування фонду оплати праці і одержання бюджетного фінансування.

На 2002 рік отриманий необхідний фонд оплати праці, захищений законом про державний бюджет на 2002 рік. Відповідно до законодавства оплата праці персоналу ДСП ЧАЕС здійснюється на рівні діючих АЕС України.

Розвиток основної діяльності на майданчику ЧАЕС є вирішальним чинником у за-

безпеченні соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС і жителів міста Славутича.

У 2002 році чисельність персоналу зменшилася на 364 чоловік, або на 7,4%, і склала на 1 вересня 4398 працівників. Усі вивільнені працівники одержали передбачені законодавством і державним бюджетом виплати.

Прогнозна кількість персоналу, що буде вивільнений до кінця 2002 року, — 200 працівників. На 2003 рік планується вивільнення 323 працівників. З точки зору соціального захисту робота проводиться у суворій відповідності до чинного законодавства.

ДСП ЧАЕС разом з Мінпаливенерго проводиться робота з працевлаштування бажаючих перейти на роботу до інших АЕС України, до Київенерго, на енергетичні об'єкти в Росії. Так, на інші АЕС України переведено 5 чоловік, до Київенерго — 4 чоловіки, на об'єкті Росенергоатома — 6 чоловік. Висловили бажання перейти на роботу до інших АЕС України — 26 чоловік, до Росенергоатома — 55 чоловік. Як бачимо, люди, в основному, хочуть працювати на Чорнобильській АЕС.

Наступний етап великого скорочення чисельності персоналу буде починатися тільки після вивантаження відпрацьованого ядерного палива з енергоблоків і подальшого скорочення кількості устаткування, що знаходиться в експлуатації. Це вимагає активізації робіт із створення компенсаційних робочих місць.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2001 затверджена Програма створення додаткових робочих місць для працівників Чорнобильської АЕС, що вивільняються після закриття станції, і жителів міста Славутича. Програма складена на 8 років і передбачає створення 3877 робочих місць. Основні зусилля при реалізації Програми повинні бути звернені на залучення інвестицій. Стимулом такого підходу є пільги, надані в рамках спеціальної економічної зони "Славутич".

Однак для забезпечення успішної реалізації Програми необхідна підтримка на рівні держави.

На 2002 рік кошти з державного бюджету на програму не виділялися. Робочі місця на ДСП ЧАЕС і в місті Славутичі створюються тільки за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги і власних можливостей підприємства в процесі реорганізації. Залучення інвестицій поки що не достатньо.

ДСП ЧАЕС доручено виконати розробку техніко-економічного обґрунтування будівництва парогазової станції в регіоні ЧАЕС — Славутич. Фінансування даної роботи планується за рахунок коштів Мінпаливенерго, виділених з держбюджету. Мінпаливенерго, Київська і Чернігівська обласні адміністрації проводять пошук потенційних інвесторів для фінансування будівництва.

Важливим напрямком створення додаткових робочих місць є розвиток виробництва і технологій по поводженню з радіоактивними відходами і зберіганню відпрацьованого ядерного палива АЕС України. Однак для реалізації даного напрямку потрібно прийняти відповідні рішення на державному рівні.

Для створення додаткових робочих місць у проект бюджету на 2003 рік ДСП ЧАЕС подані пропозиції на виділення 10,2 млн. грн.

Забезпечення соціальних виплат і гарантій персоналу, що вивільняється

У 2002 році за рахунок коштів

державного бюджету відповідно до постанови Кабінету Міністрів забезпечений додатковий соціальний захист працівникам ЧАЕС, що вивільняються у зв'язку із закриттям станції, а також доплата до пенсії пенсіонерам, що звільняються після закриття ЧАЕС.

На 2003 рік у проекті бюджету також передбачені кошти на забезпечення соціальних виплат у зв'язку з закриттям станції.

Разом з тим не забезпечуються доплати колишнім працівникам ЧАЕС — пенсіонерам, які одержують пенсії по лінії Міністерства оборони і Міністерства внутрішніх справ.

Необхідно: Міністерству праці і соціальної політики дати роз'яснення вищевказаним міністерствам щодо механізму компенсації витрат, пов'язаних з доплатами даній категорії пенсіонерів.

Неможливо поширити державні гарантії на непрацюючих пенсіонерів (52 чоловіки), звільнених з ЧАЕС на пенсію за віком чи за станом здоров'я на підставі ст. 38 і п. 2 ст. 40 КЗпП України після 15 грудня 2000 року, до вступу в силу нормативно-правових актів, що забезпечують соціальний захист.

Необхідно: внести відповідні зміни і доповнення в ст. 12 Закону України "Про загальні принципи подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворення зруйнованого четвертого енергоблоку цієї АЕС на екологічно безпечну систему".

Соціальні проблеми міста Славутича

У 2002 році від діяльності ДСП ЧАЕС безпосередньо до бюджету міста Славутича за 9 місяців надійшло 7 млн. грн. Це прибутковий податок, транспортний збір, плата за землю, торгові патенти, комунальний податок, готельний збір, збір за забруднення навколишнього середовища й інші платежі.

В умовах монопрофільного міста це 85% міського доходу. Скорочення персоналу спричинить скорочення дохідної частини міського бюджету. Це призведе до деградації міста, зниження рівня соціальних послуг. Так, на протязі літа 2002 року гаряча вода в житловий фонд міста не подавалась. 3 жовтня 2002 року, у зв'язку із заборгованістю за електроенергію і відключенням міських водозаборів, почалися перерви у подачі й холодної води, що негативно впливає на роботу медичних закладів, шкіл, дитячих дошкільних закладів.

Зниження рівня наданих соціальних послуг у місті Славутичі може призвести до відтоку висококваліфікованого персоналу ДСП ЧАЕС, що проживає у місті.

Тільки успішне вирішення соціальних проблем міста дозволить зберегти достатню кількість висококваліфікованого персоналу, здатного вирішувати складні проблеми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему.

Проблемні питання 2003 року

1. Недостатньо коштів, передбачених проектом Закону України "Про Державний бюджет України на 2003 рік".

Недофінансування робіт по зняттю Чорнобильської АЕС з експлуатації вже на протязі 3-х років (з моменту остаточного закриття та переходу на бюджетне фінансування) призведе у майбутньому до збільшення строку закриття атомної електростанції та, як наслідок, до збільшення фінансових витрат.

Граничний обсяг, передбачений для забезпечення безпечної експлуатації об'єкта "Укриття", дозволяє лише сплачувати зароб-

ітну плату з нарахуваннями персоналу та забезпечувати спецхарчування. Виконання регламентних робіт для забезпечення належної безпеки стає неможливим.

Не забезпечені фінансуванням "Програма соціального захисту працівників ЧАЕС" та "Програма створення додаткових робочих місць", затверджені постановами Кабінету Міністрів України, що призведе до соціальної нестабільності в колективі, загострення соціальної напруженості у процесі скорочення чисельності персоналу ЧАЕС.

Необхідно вирішити проблему з фінансуванням заходів у повному обсязі.

2. Не забезпечуються доплати пенсіонерам, які отримують пенсії від Міністерства оборони та Міністерства внутрішніх справ.

Необхідно Мінпраці і соціальної політики надати пояснення вищевказаним міністерствам щодо механізму компенсації витрат, пов'язаних з цими виплатами.

3. Неможливо поширити державні гарантії на непрацюючих пенсіонерів (52 особи), звільнених з ЧАЕС на пенсію за віком або за станом здоров'я на підставі ст. 38 та п. 2 ст. 40 КЗпП після 15 грудня 2001 року до вступу в дію нормативно-правових актів, що забезпечують соціальний захист.

Необхідно внести відповідні зміни і доповнення до ст. 12 Закону України "Про загальні засади подальшої експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого 4-го енергоблоку цієї АЕС на екологічно безпечну систему".

4. Об'єднання рядків 1101070 та 1101110 в один рядок 1101070 "Виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему".

Об'єкт "Укриття" — це зруйнований під час аварії 1986 року 4-й енергоблок Чорнобильської АЕС. Фактично, це частина ЧАЕС. З технічної точки зору вони нерозривні, бо мають загальний майданчик та цілий ряд загальних технологічних систем. У зв'язку з тим, що фінансування діяльності ОУ проводиться за рахунок державного бюджету України, і був створений відокремлений підрозділ. Але зараз, коли вся ЧАЕС зупинена і фінансується за рахунок державного бюджету, логічно було б ці дві частини з'єднати.

Різні джерела фінансування мають багато недоліків не тільки з технічної сторони. Персонал станції поділений на дві частини. Заробітна плата виплачується у різні строки, у зв'язку з неповним та несвоєчасним фінансуванням, що викликає невдоволення однієї або іншої частини персоналу.

Складна ситуація виникла у цьому році із сплатою договорів пайової участі, таких як перевезення персоналу залізничним транспортом, оплата електричної енергії, оплата послуг військової частини, оплата послуг пожежної охорони і т.д.

Необхідно об'єднати рядки 1101070 та 1101110 в один рядок 1101070 "Виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему", додавши граничний обсяг, виділений по рядку 1101110, до граничного обсягу по рядку 1101070.

ІПВ ДСП ЧАЕС

ЕСТЬ МНЕНИЕ

ЧЬЯ ЗАРПЛАТА НА ГСП ЧАЭС "ВАША", А ЧЬЯ "НАША"

(размышления директора средмашевской школы управления)

5 ноября в Доме культуры государственного специализированного предприятия "Чернобыльская АЭС" прошла конференция трудового коллектива, посвященная обсуждению хода выполнения Коллективного договора 2002 — 2003 годов.

Судя по подготовленному проекту решения, необходимость ее проведения была вызвана еще и тем, что представитель собственника, то есть директор ГСП ЧАЭС, грубо нарушил основные положения Коллективного договора и совместное решение администрации и профсоюзного комитета ГСП ЧАЭС о социальном партнерстве. Особую значимость конференции придало присутствие на ней и выступление с глубоким профессиональным анализом сложившейся тяжелой ситуации представителей ЦК профсоюзов работников атомной энергетики и промышленности — В. А. Матова и А. В. Лыча.

На конференции также присутствовали представители Славутичского городского совета народных депутатов и представитель Президента Украины на ЧАЭС. Но они, к сожалению, уклонились от участия в обсуждении поданных делегатами конференции вопросов, которые в данный момент остро волнуют работников ГСП ЧАЭС, являющегося самым большим предприятием Славутича и находящегося под личным патронатом Президента Украины.

С основными докладами выступили:

- от трудового коллектива ГСП ЧАЭС — председатель профкома Е. Н. Козлов.
- от администрации ГСП ЧАЭС — директор предприятия Ю. А. Неретин.

Суть выступления представителя трудового коллектива ГСП ЧАЭС — председателя профкома ГСП ЧАЭС кратко можно изложить следующим образом:

несвоевременная выплата заработной платы и отпускных, начавшаяся в мае 2002 года, продолжается и по сей день. Даже в случае погашения долга по всей заработной плате, в коллективе нет уверенности, что в будущем зарплата будет выплачиваться в сроки, установленные Законом "О коллективных договорах".

Вместе с тем:

а) неоднократные предложения профсоюзного комитета по внесению изменений в Коллективный договор на основе достигнутых договоренностей рабочей комиссии и приведению в соответствие с действующим законодательством оставались без внимания со стороны администрации;

б) предложение профкома по началу работы рабочей комиссии проигнорировано, в нарушение Закона "О коллективных договорах и соглашениях", администрацией ГСП ЧАЭС. Суть выступления директора ГСП ЧАЭС кратко можно изложить следующим образом:

- Сколько денег бюджет мне выделяет — столько я и трачу. Значит, спрашивать с меня в этом вопросе не за что.

- Ваша зарплата лежит в бюджетных ассигнованиях, а значит, "маем те, що маєм".

- Информация о расходовании хозяйственных (т.е. помимо бюджетных) средств, которые зарабатывает коллектив ГСП ЧАЭС, является конфиденциальной, и даже для служебного пользования, и сообщать ее трудовому коллективу я не намерен.

Ясно, что такое противостояние позиций трудового коллектива ГСП ЧАЭС и администрации ГСП ЧАЭС привело только к усилению недовольства делегатов конференции сложившейся на предприятии ситуации. Основную суть их выступлений можно выразить следующим образом:

- Коллектив предприятия не видит, в чем заключается стратегия администрации ГСП ЧАЭС, и есть ли она вообще, в обеспечении целенаправленной, плановой и регулярно оплачиваемой работы трудового коллектива ГСП ЧАЭС на 2002-й и каждый последующий годы.

- Почему количество персонала в цехах резко уменьшается, а количество управленческого персонала одновременно резко увеличивается?

- Насколько эффективно используются "хозяйственные" деньги предприятия и почему большинство управленческого персонала ГСП ЧАЭС ездит на работу на автомобильном транспорте, одновременно получая деньги за "проезд на электричке"?

- Почему выделяются деньги на модернизацию ресторана "Славутич", тогда как из-за отсутствия средств уже более 2-х лет тянется реконструкция столовой на АБК-1?

На большинство своих вопросов делегаты конференции удовлетворительных ответов (а часто и вообще никаких) от администрации ГСП ЧАЭС так и не получили.

Владимир ЩЕРБИНА,
первый директор предприятия "Объект "Укрытие"
(Продолжение следует)

ЗВЕРНЕННЯ ДО ГРОМАДЯН КИЇВЩИНИ

Міністерство внутрішніх справ повідомляє, що в державі склалася критична ситуація з пожежами, загибеллю та травмуванню людей на них.

Особливу тривогу викликає значна кількість пожеж у житловому секторі (75% від загальної кількості пожеж).

За 2002 рік в Україні сталося понад 53 тис. пожеж, якими завдано матеріальних збитків на суму понад 320 млн. гривень. Погодьтеся, для нашої країни — це відчутні втрати.

Прикро про це говорити, але пожежі завдають не лише матеріальних збитків — на них і далі гинуть та травмуються люди. За вказаний період у вогні загинуло більш ніж 3 тис. осіб, 1600 громадян отримали травми.

Останнім часом щодоби в державі на пожежах гине 35 — 40 осіб. Лише в новорічну ніч у Київській області загинуло 4 особи. Більшість цих пожеж сталося через порушення правил пожежної безпеки при експлуатації різного типу обігрівальних приладів та необережне поводження з вогнем.

Попри заходи, що вживаються органами внутрішніх справ стосовно відвернення загрози пожеж, попередження загибелі та травмування людей на них, проблема гарантування пожежної безпеки залишається актуальною, а з настанням холодів вона набуває особливої гостроти.

У зв'язку з цим Міністерство внутрішніх справ України звертається до громадян: будьте обачними в поводженні з вогнем. Для обігрівання приміщень використовуйте прилади лише заводського виробництва, дотримуйтеся елементарних вимог правил пожежної безпеки в побуті та на виробництві.

Пам'ятайте: ваша безпека залежить лише від вас самих! Будьте обачними, бережіть національне багатство України, своє життя і майно від вогню.

ДПН м. Славутича

ОФІЦИНА ІНФОРМАЦІЯ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК СПЛАТИ ТА ПЕРЕРАХУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

ПОЛОЖЕННЯ про ринковий збір

1. Загальні положення

1.1. Ринковий збір встановлено у відповідності до Декрету Кабінету Міністрів України від 20.05.93 № 56-93 "Про місцеві податки і збори" та Законів України "Про систему оподаткування" та "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами".

1.2. Враховані вимоги, передбачені Указом Президента України від 28.06.99 № 76/99 "Про впровадження механізму сплати ринкового збору".

1.3. Ринковий збір — це плата за право заняття місця для торгівлі на ринках усіх форм власності, у тому числі в павільонах, на критих та відкритих столах, майданчиках (включаючи орендовані), з автомобілів, візків, мотоциклів, ручних візків тощо.

2. Платники ринкового збору

2.1. Платниками ринкового збору є юридичні особи усіх форм власності, їх філіали, відділення, представництва та інші відокремлені підрозділи, а також фізичні особи.

2.2. Не справляється ринковий збір з підприємств зв'язу, громадського харчування, побутового обслуговування, які розташовані у стаціонарних приміщеннях (магазинів, кіосках, палатках) на території ринку, та з власників торговельно-закупівельних підрозділів ринку незалежно від зайнятого місця.

3. Ставки ринкового збору

3.1. Ринковий збір встановлюється за одне торговельне місце, що становить один погонний метр.

3.2. Ставки ринкового збору диференційовані в залежності від виду продукції та товарів, які реалізуються і встановлюються в розмірі від 0,05 — 0,15 неоподаткованого мінімуму доходів громадян для фізичних осіб та від 0,2 до 2 неоподаткованих мінімумів доходів громадян для юридичних осіб (в редакції Указу Президента України від 28.06.99 № 76/99 "Про впровадження механізму сплати ринкового збору").

3.3. У випадках, коли платники ринкового збору здійснюють торгівлю різними видами продукції чи товарами, то виходячи з певного асортименту, береться найбільша ставка ринкового збору.

4. Порядок сплати та перерахування ринкового збору

4.1. Ринковий збір сплачується за кожний день торгівлі.

4.2. Ринковий збір сплачується до початку торгівлі через касовий апарат адміністрації ринку.

4.3. На підставі отриманого чеку про сплату ринкового збору надається місце для торгівлі.

4.4. Кошти, отримані від ринкового збору, перераховуються до місцевого бюджету щомісячно на протязі 10 календарних днів, наступних за останнім днем подачі розрахунку.

4.5. 100% ринкового збору зараховується до місцевого бюджету.

4.6. Розрахунок сплати збору надається адміністрації ринку в державну податкову інспекцію в м. Славутичі щомісячно на протязі 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного місяця.

5. Джерела сплати ринкового збору

5.1. Ринковий збір, сплачений юридичними особами, їх філіалами, відділеннями, представництвами та іншими, відноситься на собівартість продукції.

5.2. Фізичні особи сплачу-

ють ринковий збір за рахунок власних доходів.

6. Відповідальність платників та контроль державної податкової інспекції

6.1. Відповідальність за нарахування ринкового збору та своєчасність сплати його до місцевого бюджету покладається на адміністрацію ринку згідно з діючим законодавством.

6.2. У випадку виявлення на ринку під час проведення контрольної перевірки працівниками органів державної податкової служби торгівців без касових чеків, що засвідчують сплату ринкового збору, з цих торгівців стягується штраф, передбачений Указом Президента України від 28.06.99 № 76/99 "Про впровадження механізму сплати ринкового збору" у сумі, еквівалентній п'яти розмірам ринкового збору, з адміністрації ринку — у розмірі 10 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

6.3. У разі виявлення у торгівців неналежним чином оформлених з вини адміністрації ринку касових чеків, адміністрація ринку за кожний випадок сплачує передбачений Указом Президента України від 28.06.99 № 76/99 "Про впровадження механізму сплати ринкового збору" штраф у сумі, еквівалентній 20 неоподаткованим мінімумам доходів громадян.

6.4. Контроль за повнотою, правильністю та своєчасністю подання розрахунку ринкового збору та сплати ринкового збору до міського бюджету здійснюється державною податковою інспекцією в м. Славутичі.

ПОЛОЖЕННЯ про податок з реклами

1. Загальні положення

1.1. Податок з реклами встановлено у відповідності до Декрету Кабінету Міністрів України від 20.05.93 № 56-93 "Про місцеві податки і збори" та Законів України "Про систему оподаткування" та "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами".

1.2. Рекламою вважається спеціальна інформація про осіб чи продукцію, яка розповсюджується в будь-якій формі та в будь-який спосіб з метою прямого або опосередкованого одержання прибутку.

1.3. Рекламодавець — фізична чи юридична особа, яка є замовником реклами для її виробництва та/або розповсюдження.

1.4. Рекламні агентства — юридичні і фізичні особи, які здійснюють виготовлення реклами по заявках рекламодавців чи розміщують рекламу на них.

1.5. Рекламний носій — місце, де розміщується реклама.

1.6. Забороняється встановлювати зовнішню рекламу без дозволу виконавчого комітету (Постанова Кабінету Міністрів України №1511 від 23.11.98 року "Про затвердження типових правил розміщення зовнішньої реклами").

1.7. Плата за видачу виконавчим комітетом дозволів на розміщення зовнішньої реклами не справляється.

2. Платник податку з реклами

2.1. Платниками податку з реклами є юридичні особи та громадяни.

3. Об'єкт оподаткування

3.1. Об'єктом податку з реклами є вартість послуг за встановлення та розміщення реклами.

3.2. Якщо рекламодавець здійснює рекламні роботи самостійно, то вартість робіт для оподаткування визначається виходячи із фактичних зроблених витрат, використовуваних при виготовленні засобів розповсюдження реклами.

4. Ставки податку з реклами

4.1. Ставка податку з реклами встановлюється у відсотках від вартості послуг, що надаються підприємству чи фізичній особі по рекламуванню продукції.

4.2. Ставка податку з реклами не повинна перевищувати 0,1 відсотка вартості послуг за розміщенням одноразової реклами.

4.3. Ставка податку з реклами не повинна перевищувати 0,5 відсотка за розміщенням реклами на тривалій час.

4.4. Ставка податку з реклами встановлюється у відсотках від вартості послуг, що надаються підприємству чи фізичній особі по рекламуванню продукції.

4.5. Ставка податку з реклами не повинна перевищувати 0,1 відсотка вартості послуг за розміщенням одноразової реклами.

4.6. Ставка податку з реклами не повинна перевищувати 0,5 відсотка за розміщенням реклами на тривалій час.

5. Порядок сплати та перерахування податку з реклами

5.1. Податок з реклами нараховується виходячи із встановлених ставок і вартості рекламних послуг, визначених із фактичних витрат в діючих цінах і тарифах без нарахування податку на подану вартість.

5.2. Рекламодавець вносить податок на рекламу шляхом перерахування чи внесення коштів на рахунок рекламного агентства чи в касу під час сплати послуг за встановлення та розміщення реклами.

5.3. Податок з реклами стягується під час сплати послуг за встановлення розміщення реклами.

5.4. Без сплати податку з реклами її розміщення не дозволяється.

5.5. Розрахунки сплати податку з реклами рекламодавці надають в державну податкову інспекцію в м. Славутичі щоквартально протягом сорока календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу.

5.6. Перерахування коштів податку з реклами рекламними агентствами виконується щоквартально, протягом 10 календарних днів, наступних за останнім календарним днем подачі розрахунку.

5.7. Рекламодавці, що виконують роботи власними силами, сплачують податок з реклами в місцевий бюджет до її розміщення.

6. Пільги по податку з реклами

6.1. На рекламу добродійних заходів.

6.2. На інформаційні вивіски, які розміщуються в приміщеннях, що використовуються для реалізації товарів, включаючи вітрини.

6.3. На об'яви і повідомлення про зміну місцезнаходження підприємств, установ, організацій.

6.4. На об'яви органів державної влади, які містять інформацію, пов'язану з виконанням покладених на них функцій.

7. Джерела сплати податку з реклами

7.1. Податок з реклами відноситься на собівартість продукції (робіт, послуг) рекламодавців.

8. Відповідальність платників та контроль державної податкової інспекції

8.1. Відповідальність за повноту, правильність та своєчасність сплати податку з реклами покладається на платників податків згідно з діючим законодавством.

8.2. Контроль за повнотою, правильністю та своєчасністю подання розрахунку податку з реклами та сплати податку з реклами до міського бюджету здійснюється державною податковою інспекцією в м. Славутичі.

ПОЛОЖЕННЯ про збір за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей

1. Загальні положення

1.1. Збір за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей встановлено у відповідності до Декрету Кабінету Міністрів України від 20.05.93 № 56-93 "Про місцеві податки і збори" та Закону України "Про систему оподаткування".

1.2. Збором обкладається

проведення місцевих аукціонів, лотерей та за конкурсом продаж:

- земельних ділянок;
- майна підприємств, цехів, ділянок (інших підрозділів, які виділяються в самостійні підприємства і є цілісними майновими комплексами);
- об'єктів незавершеного будівництва;
- будь-яких товарів;
- та інше (за винятком операцій з цінними паперами, валютою).

2. Об'єкт оподаткування

2.1. Об'єктом збору за право на проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей є вартість заявлених до місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу товарів, виходячи з їх початкової ціни або суми, на яку випускається лотерея.

3. Платники збору за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей

3.1. Платники збору за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей є юридичні особи і громадяни, які мають дозвіл на проведення аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей у встановленому порядку.

4. Ставки збору за право проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей

4.1. Ставка збору за право на проведення місцевого аукціону, конкурсного розпродажу і лотерей не повинна перевищувати 0,1 % вартості заявлених до місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу товарів або від суми, на яку випускається лотерея.

4.2. Ставка збору за право на проведення лотерей з кожного учасника не повинна перевищувати трьох неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

5. Порядок сплати та перерахування збору за право проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей

5.1. Дозвіл на право проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу та лотерей видається помічником першого заступника міського голови на підставі рішення виконкому.

5.2. Копія дозволу надається в державну податкову інспекцію в м. Славутичі.

5.3. Збір за право на проведення місцевих аукціонів і конкурсного розпродажу справляється за три дні до їх проведення.

5.4. Збір за право на проведення лотерей справляється під час одержання дозволу на випуск лотерей.

6. Джерела сплати збору на право проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей

6.1. Сума збору включається до складу валових витрат.

7. Відповідальність платників та контроль державної податкової інспекції

7.1. Відповідальність за правильність обчислення, своєчасність сплати збору до міського бюджету покладається на платників відповідно до чинного законодавства.

7.2. Контроль за повнотою, правильністю та своєчасністю сплати збору за право проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу та лотерей до міського бюджету здійснюється державною податковою інспекцією в м. Славутичі.

(Далі буде)

РОЗМОВА В ПРЯМОМУ ЕФІРІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ...

У минулому місяці відбувся прямий ефір, під час якого міський голова Славутича Володимир Удовиченко відповів на ряд запитань славутичан. Втім ціла низка запитань потребувала більш детального розгляду відповідних спеціалістів. У попередніх номерах ми почали знайомити читачів з цими відповідями. Сьогодні на запитання мешканців міста відповідає головний архітектор Віктор Шаліков.

— Чи буде в Славутичі будуватись нове житло? Розростатиметься Славутич чи залишиться містом пенсіонерів, а наші діти роз'їдуться по інших містах?

— Академією архітектури України спільно з інститутом "Гіроград" розроблено новий генеральний план розвитку Славутича, розрахований на період до 2020 року. Проектом передбачено будівництво нових житлових кварталів та промислових підприємств.

— Як ви ставитесь до того, що працівники фірми "Макет" влаштували імпровізовану автостоянку біля фонтану в Белгородському кварталі?

— Біля фонтану в Белгородському кварталі автостоянка не передбачена. Що ж до порушень правил паркування, то за цим повинні слідкувати працівники державної автоінспекції.

ДПІ У М. СЛАВУТИЧІ ІНФОРМУЄ

Порядок придбання фіксованого патенту

1. Вимоги, необхідні для переходу на сплату фіксованого податку

- скористатися правом на придбання фіксованого патенту можуть лише торгівці, які здійснюють свою діяльність з продажу товарів і надання супутних такому продажу послуг на ринку.

- Підприсмець повинен бути платником ринкового збору.

- Кількість осіб, працюючих у підприємстві за наймом, включаючи членів його сім'ї, не повинна перевищувати 5 чоловік.

- Максимальний розмір валового доходу, отриманого підприємцем від самостійного здійснення господарчої діяльності або з використанням найманої праці за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю придбання патенту, не повинен перевищувати 7000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що в нинішній час становить 119 тис. гривень.

2. Обмеження

Для таких суб'єктів підприємництва заборонено торгівлю лікєро-горілчаними і тютюновими виробами.

3. Порядок переходу на фіксований податок

Перехід на цю систему оподаткування здійснюється шляхом придбання патенту про сплату фіксованого розміру прибуткового податку з громадян.

Для придбання фіксованого патенту платник податку подає до податкового органу:

- складену в довільній формі заяву із зазначенням місця здійснення, виду підприємницької діяльності та інших реквізитів платника згідно з наказом ДПА України від 25.03.98 р. № 137 "Про затвердження форми патенту і Порядку його заповнення";

- інформацію про доходи за останні 12 місяців або про неотримання таких доходів;

- документ, що підтверджує сплату фіксованого податку за весь обраний період дії фіксованого патенту (мінімум за місяць).

Податковий орган зобов'язаний видати фіксований патент протягом трьох робочих днів з дня прийняття платником заяви.

4. Мінімальний термін роботи за обраною системою оподаткування

Фіксований патент видається на термін від 1 до 12 календарних місяців. Термін дії фіксованого патенту може бути продовжений, про що уповноваженим представником податкової інспекції робиться відповідний напис.

Кількість можливих переходів фізичної особи від звичайної системи оподаткування на сплату фіксованого податку протягом року законодавством не обмежена. Перехід на звичайну систему оподаткування здійснюється на підставі поданої підприємцем заяви.

5. Розмір місячної плати

Плата за фіксований патент встановлюється відповідною місцевою радою залежно від територіального розташування місця торгівлі, для м. Славутича встановлено плату за фіксований патент у розмірі 40 гривень. Якщо підприємницька діяльність здійснюється з використанням найманої праці або із залученням членів сім'ї підприємця, розмір фіксованого податку (плата за фіксований патент) збільшується на 50 відсотків за кожну особу. З найманих працівників утримується прибутковий податок згідно із статтею 7 Декрету Кабінету Міністрів України "Про прибутковий податок з громадян". Оплата фіксованого патенту може проводитися щомісяця.

6. Документи, які повинні знаходитися на робочому місці підприємця (найманого працівника):

Дія підприємця — оригінал фіксованого патенту, що підтверджує сплату фіксованого податку.

Для найманих працівників і членів сім'ї підприємця, які беруть участь у підприємницькій діяльності, — ксерокопія патенту, завірена гербовою печаткою податкового органу.

Для підприємця і його працівників — документ, що посвідчує особу громадянина.

7. Облік доходів і витрат

При сплаті фіксованого податку підприсмець звільняється від ведення Книги обліку доходів і витрат за формою № 10.

Підприсмець фіксованого податку звільнюється від застосування реєстраторів розрахункових операцій.

8. Звітність, яку подають платники фіксованого податку

Після закінчення року декларацію про фактично одержані доходи, яка подається у строки, визначені законом (протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу, тобто не пізніше 9 лютого наступного року), за звітний рік, форму № 8-ДР — до ДПІ за місцем реєстрації, довідку за формою № 2 — до ДПІ за місцем проживання найманих працівників, звіт до Пенсійного фонду, розрахунок відомість про нарахування і перерахування збору на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття.

ЕДИНИЙ НАЛОГ ТОРГОВЛІ ВИННОЇ ПРОДУКЦІЄЮ НЕ ПОМЕХА!

Вопрос, который однажды задали славутичские предприниматели оператору "горячей линии", работающей по программе BIZPRO в Славутиче, был актуален для прочих представителей украинского малого бизнеса года два-три назад. Вся Украина уже благополучно получила на него ответ, и предприниматели продолжают вполне успешно заниматься своим бизнесом в избранной ими сфере, тогда как у нас страсти переходного этапа становления и развития предпринимательства в самом разгаре. А вопрос был такой...

Вопрос: Я — частный предприниматель на едином налоге. Могу ли я торговать алкогольными напитками?

Ответ: Согласно Указу Президента Украины от 03.07.98 г. № 727/98 "Об упрощенной системе налогообложения, учета и отчетности субъектов малого предпринимательства" (с изменениями и дополнениями), плательщикам единого налога — физическим лицам запрещено торговать ликеро-водочными изделиями, табачными изделиями и горюче-смазочными материалами. Однако совместное письмо Министерства агропромышленного комплекса Украины, Комитета налоговой промышленности Украины и Государственного концерна спиртовой и ликеро-водочной промышленности от 19.01.2000 г. № 22-10-1/15 и письмо Государственной налоговой администрации Украины от 18.02.2000 г. № 2286/7/16-2117 указывают на то, что плательщик единого налога — физическое лицо имеет право торговать винами, коньяками (в т.ч. бренди), шампанским и пивом, т.к. данная продукция относится к категории винодельческой, а не к ликеро-водочной.

Учитывая большое количество звонков предпринимателей, поступивших по вопросу возможности торговли алкогольными напитками предпринимателями, находящимися на едином налоге, "горячая линия" считает необходимым предоставить дополнительную информацию. Просим предпринимателей, заинтересованных в данном вопросе, внимательно ознакомиться с разъяснениями соответствующих органов и организаций.

"Концерн "Укрспирт", лист від 19.01.2000 р. № 22-10-1/5 Концерн "Укрспирт" повідомляє. Лікеро-горілчані продукти включає горілки і лікеро-горілчані напої. Згідно з класифікацією, визначеною ГОСТ 7190-93, лікеро-горілчані напої поділяються на групи: лікери міцні, лікери десертні, лікери емульсійні, креми, наливки, пунші, настоянки солодкі, настоянки гіркі, настоянки гіркі слабоградусні, аперитиви, напої десертні, бальзамы, коктейлі.

Визначальним фактором при класифікації напоїв на групи є вміст у них спирту, цукру, органічних кислот та екстракту. Фізико-хімічні показники горілок регламентуються ГОСТ 12712-80. Шампанське, вино, коньяк відносяться до виноробної продукції, а не до лікеро-горілчаного.

"Вісник податкової служби України", № 9, 2000 р."

"Державна податкова адміністрація України, лист від 18.02.2000 р. № 2286/7/16-2117

Статтю 7 Указу Президента України від 28 червня 1999 року № 746 "Про внесення змін до Указу Президента України від 3 липня 1998 року № 727 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва" встановлено, що на фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи і здійснюють торгівлю лікеро-горілчаними та тютюновими виробами, пально-мастильними матеріалами, дія цього Указу не поширюється і такі особи

не можуть бути платниками єдиного податку. З метою недопущення помилок при застосуванні цієї норми Указу стосовно тих фізичних осіб, які здійснюють торгівлю лікеро-горілчаними виробами, Державна податкова адміністрація України повідомляє. Основним документом при виробництві горілок і лікеро-горілчаних напоїв є "Технологічний регламент на виробництво горілок і лікеро-горілчаних напоїв" (ТР У 18.5084-96), розроблений Держхарчпромом України та Українським науково-дослідним інститутом спирту і біотехнології продовольчих товарів (УкрНДІ спиртбіопром). Термін введення в дію з 01.01.1997 року. Розділом 1 цього Регламенту "Загальна характеристика виробництва" визначено, що лікеро-горілчане виробництво — галузь харчової промисловості, що забезпечує випуск алкогольної продукції — горілок і лікеро-горілчаних напоїв.

Розділом 2 "Загальна характеристика продукції" визначено, що лікеро-горілчані продукти включає горілки і лікеро-горілчані напої. Горілка — алкогольний напій, який готується шляхом обробки активованих вугіллям у вугільно-очисній батареї водно-спиртового розчину місткістю 38 — 56 % з додаванням до нього інгредієнтів або без них, з наступною фільтрацією. При цьому інгредієнти, що вносяться, не повинні змінювати колір горілки. Горілка — прозора безбарвна рідина без сторонніх включень і осаду з характерним горілчаным ароматом і смаком. В залежності від якості спирту і інгредієнтів горілки поділяють на горілки і горілки особливі. Особливі горілки (Українська горілка, Дреwnьохківська, Ювілейна та ін.) відрізняються специфічним ароматом і м'яким смаком, які створюються внесеними інгредієнтами — ароматними спиртами, медом та ін. В залежності від якості горілок їх готують використовуючи спирт вищої очистки, або Екстра, або Люкс, або високоякісний із меляси.

Фізико-хімічні показники горілок регламентуються ГОСТ 12712-80 "Горілки та горілки особливі".

Лікеро-горілчані напої — це напої міцністю 12 — 60 %, виготовлені шляхом змішування напівфабрикатів (спиртових настоїв, соків, морсів, ароматичних спиртів, цукрової сиропу, ефірних олій) з етиловим ректифікованим спиртом, водою з додаванням барвників або без них. Лікеро-горілчані напої відрізняються міцністю, вмістом екстрактивних речовин органічних кислот й органічних показниками.

Згідно з класифікацією, визначеною ГОСТ 7190, лікеро-горілчані напої поділяють на групи: лікери міцні, лікери десертні, лікери емульсійні, креми, наливки, пунші, настоянки солодкі, настоянки гіркі, настоянки гіркі слабоградусні, аперитиви, напої десертні, бальзамы, коктейлі. Визначаючим фактором при класифікації напоїв на групи є вміст у них спирту, цукру, органічних кислот та екстракту. Таким чином, положення Указу Президента України від 28 червня 1999 року № 746 "Про внесення змін до Указу Президента України від 3 липня 1998 року № 727 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва" не поширюються на фізичних осіб, які здійснюють торгівлю всіма видами горілок, у т.ч. особливими, та лікеро-горілчаними напоями: лікерами, кремами, наливками, пуншами, настоянками тощо."

"Налоговий, банківський, таможенний консультант", № 9, 29 лютого 2000 р."

Свої коментарі по даному вопросу представила і Славутичская ГНІ:

"ДПІ в м. Славутич, виходячи зі змісту роз'яснень, наданих ДПА України, з порушенням Ука-

зому листі питань, повідомляє наступне.

Відповідно до ст. 7 Указу Президента України від 28.06.1999 року № 746/99 "Про внесення змін до Указу Президента від 03.07.1998 р. № 727 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва", дія цього Указу не поширюється на фізичних осіб, які здійснюють торгівлю лікеро-горілчаними та тютюновими виробами, пально-мастильними матеріалами. З метою недопущення помилок при застосуванні норм статті 7 цього Указу, Державною податковою адміністрацією України, лист від 18.02.2000 р. № 2286/7/16-2117 (на який Ви також посилаєтесь у запиті), було надано роз'яснення стосовно тих фізичних осіб, які здійснюють торгівлю лікеро-горілчаними виробами, що включає всі види горілок, у т.ч. особливі, лікери, креми, наливки, пунші, настоянки тощо, і на яких не поширюються норми цього Указу. При застосуванні у практичній роботі положень Указу № 727, необхідно враховувати норми, встановлені Законом України від 19.12.1995 року № 481/95-ВР "Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами", ст. 1 якого визначено, що "алкогольні напої — продукти, одержані шляхом спиртового бродіння цукромістких матеріалів або виготовлені на основі харчових спиртів з вмістом спирту етилового понад 1,2% об'ємних одиниць, які відносяться до товарних груп Гармонізованої системи опису та кодування товарів під кодами 22.04.2205, 22.06.22.08. Слід мати на увазі, що у разі здійснення фізичними особами, які перейшли на спрощену систему оподаткування, обліку і звітності, тобто платниками єдиного податку, торговельної діяльності підкацизними товарами, дозволені їм Указом Президента "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва" у редакції від 28.06.1999 року № 746/99, на них поширюються вимоги Закону України від 01.06.2000 року № 1776-111 "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг", Закону України від 19.12.1995 року № 481/95-ВР "Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами", Указу Президента від 12.07.1995 року № 605/95 "Про марки акцизного збору" та Указу Президента від 18.09.1995 року № 849 "Про запровадження марок акцизного збору на алкогольні напої та тютюнові вироби", Правил торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами із змінами та доповненнями до вищевказаних законодавчих актів та нормативних документів, що регулюють розрахунки із споживачами за готівку.

Так, відповідно до ст. 15 Закону України від 19.12.1995 року № 481/95-ВР "Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами", роздрібна торгівля алкогольними напоями та тютюновими виробами може здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності всіх форм власності, у тому числі її виробниками, за наявності в них ліцензії. Статтею 1 вищевказаного Закону встановлено, що місце торгівлі — місце реалізації товарів, у т.ч. на розлив, в одному торговельному приміщенні (будівлі) за місцем його фактичного розташування (для тютюнових виробів без обмеження площі, для алкогольних напоїв — торговельною пло-

щею не менше 20 кв. м), обладнане електронними контрольними апаратами (незалежно від їх кількості), або де є товарно-касові книги (незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів. Згідно з податковим роз'ясненням щодо застосування пунктів 5,6,7 ст. 9 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг", затвердженого наказом ДПАУ від 14 січня 2002 р. № 20, якщо фізичні особи — платники єдиного податку здійснюють продаж підкацизних товарів (крім пива на розлив), положення щодо незастосування реєстраторів розрахункових операцій та розрахункових книжок на них не поширюються. Таким чином, при продажу підкацизних товарів (крім пива на розлив), фізичні особи — платники єдиного податку повинні використовувати розрахункові книжки разом з книгами обліку розрахункових операцій або, за їх бажанням, належним чином зареєстровані реєстратори розрахункових операцій.

Додатково повідомляємо, що слабоалкогольні напої типу "Джин-Тонік", "Ром-Кола", "Бренді-Кола" тощо відносяться до коду 22.08 Гармонізованої системи опису та кодування товарів і вимоги щодо отримання ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами не поширюються на роздрібний продаж алкогольних напоїв без ліцензії (ст. 17 цього Закону).

Ці нормативні акти не регулюють умови оподаткування продажу алкогольних напоїв, так само як і класифікація товарних груп алкогольних напоїв у Міжнародній конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14.06.1983 р., до якої Україна приєдналася на підставі Указу Президента № 466 від 17.05.2002 р.

5. Приватні підприємці — платники єдиного податку повинні сплачувати акцизи збору на будь-які алкогольні напої відповідно до Закону України "Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби" № 329/95-ВР від 15.09.1995 р. Указ № 727 від 03.07.1998 р. не передбачає звільнення приватних підприємців — платників єдиного податку від сплати збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, відповідно до Закону України "Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства" № 587-XIV від 09.04.1999 р.

Наведені вище положення українського законодавства дозволяють стверджувати, що приватні підприємці — платники єдиного податку мають право здійснювати роздрібний продаж алкогольних напоїв (вин, шампанського і коньяку), що не належать до лікеро-горілчаних виробів, за умови придбання відповідної ліцензії, виконання Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями, а також сплати встановлених законом сум акцизних зборів і збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства."

"Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва повідомляє. Статтею 7 Указу Президента України від 28.07.99 № 746/99 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва" визначено, що дія Указу не розповсюджується на фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи і здійснюють торгівлю лікеро-горілчаними та тютюновими виробами, пально-мастильними матеріалами. Концерн "Укрспирт" у листі від 19.01.2000 № 22-10-1/5 роз'яснює, що шампанське, вино, коньяк не є лікеро-горілчаними виробами, а відносяться до виноробної продукції. Відповідно до статті 1 Закону України від 19.12.95 № 481 "Про держав-

не регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами", із змінами і доповненнями (далі — Закон № 481), виноробна продукція належить до алкогольних напоїв. Окремо зазначимо, що статтею 15 Закону № 481 визначено: "оптова торгівля алкогольними напоями та тютюновими виробами може здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності всіх форм власності за наявності ліцензії". Видача та плата за видачу ліцензії здійснюється за місцем торгівлі суб'єкта підприємницької діяльності.

Також нормами зазначеного Закону встановлено, що "місце торгівлі — місце реалізації товарів, обладнане електронним контрольним-касовим апаратом, або де є товарно-касові книги, в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів."

Пунктом 6 статті 9 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" від 6.07.95 № 265 (із змінами та доповненнями) зазначено, що не застосовуються реєстратори розрахункових операцій та розрахункові книжки при продажу товарів (крім підкацизних), наданні послуг суб'єктами підприємницької діяльності — фізичними особами, оподаткування доходів яких здійснюється згідно із законодавством з питань оподаткування суб'єктів малого підприємництва (у тому числі шляхом отримання свідоцтва про сплату єдиного податку), за умови ведення такими особами книг обліку доходів і витрат у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за поданням державного органу, уповноваженого провадити державну регуляторну політику.

Відповідно до Переліку підкацизних товарів, затвердженого Законом України від 07.05.96 № 178/96-ВР "Про ставки акцизного збору і звільного мита на спирт етиловий та алкогольні напої" (із змінами та доповненнями), шампанське, вино, коньяк є підкацизним товаром.

Відповідно до пункту 1 Постанови Кабінету Міністрів України від 23.08.2000 № 1336 "Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2001 № 45), суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які перейшли на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, мають право здійснювати роздрібну торгівлю та надавати послуги без застосування реєстраторів розрахункових операцій. При цьому вони повинні використовувати розрахункові книжки та книги розрахункових операцій. Враховуючи вищевикладене, приватний підприємець — платник єдиного податку, фізична особа, може здійснювати торгівлю шампанським, вином, коньяком за умови придбання ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та використання книг обліку розрахункових операцій разом з розрахунковими книжками або, за бажанням, належним чином зареєстрованих реєстраторів розрахункових операцій."

Следует сказать, что специалисты славутичской "горячей линии" (тел. 3-01-71) обращались за консультациями и к коллегам, работающим в аналогичных проектах в других регионах Украины. Профессионалы подтвердили: предприниматель может торговать вином и продукцией, оставаясь на едином налоге.

не регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодovým, алкогольними напоями та тютюновими виробами", із змінами і доповненнями (далі — Закон № 481), виноробна продукція належить до алкогольних напоїв. Окремо зазначимо, що статтею 15 Закону № 481 визначено: "оптова торгівля алкогольними напоями та тютюновими виробами може здійснюватися суб'єктами підприємницької діяльності всіх форм власності за наявності ліцензії". Видача та плата за видачу ліцензії здійснюється за місцем торгівлі суб'єкта підприємницької діяльності.

Також нормами зазначеного Закону встановлено, що "місце торгівлі — місце реалізації товарів, обладнане електронним контрольним-касовим апаратом, або де є товарно-касові книги, в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів."

Пунктом 6 статті 9 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" від 6.07.95 № 265 (із змінами та доповненнями) зазначено, що не застосовуються реєстратори розрахункових операцій та розрахункові книжки при продажу товарів (крім підкацизних), наданні послуг суб'єктами підприємницької діяльності — фізичними особами, оподаткування доходів яких здійснюється згідно із законодавством з питань оподаткування суб'єктів малого підприємництва (у тому числі шляхом отримання свідоцтва про сплату єдиного податку), за умови ведення такими особами книг обліку доходів і витрат у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за поданням державного органу, уповноваженого провадити державну регуляторну політику.

Відповідно до Переліку підкацизних товарів, затвердженого Законом України від 07.05.96 № 178/96-ВР "Про ставки акцизного збору і звільного мита на спирт етиловий та алкогольні напої" (із змінами та доповненнями), шампанське, вино, коньяк є підкацизним товаром.

Відповідно до пункту 1 Постанови Кабінету Міністрів України від 23.08.2000 № 1336 "Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2001 № 45), суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які перейшли на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, мають право здійснювати роздрібну торгівлю та надавати послуги без застосування реєстраторів розрахункових операцій. При цьому вони повинні використовувати розрахункові книжки та книги розрахункових операцій. Враховуючи вищевикладене, приватний підприємець — платник єдиного податку, фізична особа, може здійснювати торгівлю шампанським, вином, коньяком за умови придбання ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та використання книг обліку розрахункових операцій разом з розрахунковими книжками або, за бажанням, належним чином зареєстрованих реєстраторів розрахункових операцій."

Следует сказать, что специалисты славутичской "горячей линии" (тел. 3-01-71) обращались за консультациями и к коллегам, работающим в аналогичных проектах в других регионах Украины. Профессионалы подтвердили: предприниматель может торговать вином и продукцией, оставаясь на едином налоге.

7 ДНЕЙ

П Л А Н Е Т Ы (2 — 8 января)

ЧЕТВЕРГ. Так, что же там было накануне? Дерево такое зеленое, мужик какой-то бородатый, поддаты и в красном пиджаке аж по самые по эти... валенки... Большого, пожалуй, не вспомнят и тренированные на афганских кошках американские суперагенты. А для нетренированных английских простых смертных аглицкая фармацевтическая компания "Alka-Seltzer" сварила благое дело: объявила 1 января Национальным днем. Да не варенья, а похмелья. И то сказать, сколько островом бродит после алкоголя алчущий зельтерской.

А вот командой танкера "Оушн Энерджи", неведомо какой принадлежности, но плавающим... то бишь до четверга плавающим под либерийским флагом, никто не озоботился. Капитан оказался дуболомом, ну и выкинуло посудину на волнолом в порту Рашид города Дубая. Вода мокрая, команда со вчерашнего синяя, а город-то мусульманский. То бишь спасатели непьющие и брезгующие. Пока ждали, когда команда "СОС!" наорется да протрезвеет, кораблик и булькнул.

ПЯТНИЦА. Дабы не мелочиться, небесная канцелярия устроила конкретный вытрезвитель для всей Германии, обрушив на нее ураган и проливной дождь пополам с сосульками. Памятуя прошлогодние "у природы нет плохой погоды", власти ФРГ почесали в затылках и настоятельно порекомендовали согражданам наоборот залиться шнапсом аж по иллюминаторы. Пьяному, как известно, что море, что наводнение — все по колению.

СУББОТА. Перуанские судьи, обзавишись на президента Альберто Фухимори (бывшего, ибо кто в противном случае на него обзавицался?), объявили некоторые из антитеррористических законов, принятых им еще в 1992 году, когда Джордж Буш еще Афганистан с Алабамой путал, до неприличия антиконституционными. И, соответственно, отменили их к фухиморовской бабушке начисто. По тем законам Альберто засадил в кутузку почти три тысячи человек, но ликовать узникам рано. Выпускать их не собираются. Мало ли что. Лови потом опять.

Сэр Бликс, атаман международных инспекторов, галопирующих Ираком в поисках жар-птицы с ядерной боеголовкой, неожиданно расслабился и заявил, что у него пока нет никаких претензий к местным властям. Власти, мол, сотрудничают, обеспечивают быстрый доступ ко всем интересующим ватагу объектам. Особенно к холодильникам. Так что нечего воевать. Худая колбаса лучше хорошей свары.

Ой, завалило Москву снегом по самую лужковскую кепку. Покуда мэр в сугробе барахтается, козырьком откапываюсь, отдуваться перед гостями и жителями столицы вынужден был его вице Валерий Шанцев, заявивший, что шанцевого инструмента не хватает, а кепка на всех одна. Поэтому ликвидировать безобразия будут как минимум три дня. Пока оно само не растает.

ВОСКРЕСЕНЬЕ. Очумели все до невозможности после этих праздников. Правительственный комитет по национальной безопасности Индии во главе с премьер-министром Аталом Бихари Ваджапай принял ядерную доктрину, согласно которой намеревается в случае чего применять оружие массового поражения. Как только на слонах это оружие до того случая доволот, так массово и поразят. Так все уже от одной доктрины поражения ходят.

В Вашингтон заявила израильская делегация с целью выключить у США новый "пакет финансовой помощи". Немного и просят: 4 миллиарда долларов плюс гарантии на банковский заем еще на 8 миллиардов. Белый дом в шоке: на эти "бабки" можно же запросто новый Израиль выстроить где-нибудь в Антарктиде, абы лишь с глаз долой. Впрочем, пакет пообещали. Противозачаточный.

Шнапс по иллюминаторы не помог — в Германии объявлена высшая степень паводковой тревоги. Тревожится больше всего приходится городу Галле на реке Заале, напоминающем ныне тот самый танкер под либерийским флагом. Зато галлейцы чуть ли не по-русски изъясняются научились, только с акцентом. "Зааала, — говорят, — эта погода".

В Израиле, как всегда, случился теракт. 25 человек погибли и около 100 получили ранения в результате взрыва в Тель-Авиве. Что-то будет.

Израиль. Таки было. Кабинет министров Израиля принял решение отстранить палестинских представителей от переговоров в Лондоне по вопросу реформирования Палестинской национальной администрации. Проще говоря, вытолкали на шею и начали реформировать автономно самостоятельно. Выйдет Ясир Арафат на работу, а там уж другой нобелевский лауреат заседает. Без него его женили, называется.

Ну, началось всемирное немирное похмелье. После столь нежных слов, высказанных накануне сэром Бликсом, диктатор Ирака Саддам Хусейн опять обвинил инспекторов ООН в шпионаже. Прямо к нации по случаю 82-й годовщины образования иракской армии с этим обвинением и обратился. Думает, небось, что армия его защитит. Так она же старенькая, 82 годочка.

ВТОРНИК. Достоин и талантливо отрепел... те... тировав католическое Рождество Христово, православные плавно, с заходом на Новый год, приступили к празднованию своего. А там и снова Новый год, ход и старый. Непобедимый мы народ. Надо еще японо-китайского, который в феврале, Нового года попробовать.

На американские власти свалился новый... не, не "Боинг", а глюк. Опасаясь за свое национальное произведение искусства типа статуи Свободы, начали они с нее голографические мерки снимать, дабы в случае вражеской наруги над ней воссоздать девушку во всей красе. Еще б с каждого американца чего-нибудь сняли, не так обидно было бы им под иракские пули лезать.

Глядя на штатовские манипуляции, президент Франции Жак Ширак учуял ситуацию и призвал свою армию быть в полной боевой готовности. Не объяснили, похоже, президенту, что командовать соколикми надо, а не призывать их. Развели, понимаешь, "сей ву пле".

СРЕДА. Королю Швеции Карлу Густаву XVI (ну, шестнадцатому) подданные, что называется, всучили новогодний подарок: большинство депутатов шведского риксдага высказались за упразднение монархии в стране и переход к республиканской форме правления. "Твой, — говорят, — номер шашнаццатый". А он им: "А не пошли бы вы на этот номер? В римском начертании." У нас с царем проще было.

Тарас КРИВОПУЗЕНКО

ПРИВІТАЙ УСІХ ДІТОК
В ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ, САДОК

У тихому затишному Київському кварталі знаходиться незвичайне, дивовижне "дитяче містечко". Широка центральна доріжка з густим бузком обабіч, веселі різнобарвні квітники, що буяють з ранньої весни і до пізньої осені, є окрасою нашого містечка. Із-за білокрилих красунь-берізко струнких сосен красується сама будівля дитячого садка "Джерельце" з просторими дитячими майданчиками.

Щодня чорняві, біляві, русіяві голівки, сині, сірі, карі оченята — дівчатка і хлоп'ятка розбігаються по своїх групах, що затишно розташувалися на двох поверхах.

П'ять днів на тиждень, з ранку до вечора, чекають на малюків іграшки, казки, веселі ігри та забави, перші уроки доброти, людяності, ввічливості, нові пошуки, експерименти та відкриття.

З материнською усмішкою, ласкавим словом зустрічають вихователі дітей, віддають своє серце, свою душу маленьким допитливим славутичанам. Тут

навчають, виховують, радують, люблять і турбуються.

В кожній дитині — цілий світ, кожна дитина — то особистість. І щоб ця маленька людина виросла щедрою, люблячою, вихованою, трудиться дружною колектив працівників дитячого садка. В чому ж криється таємниця колективу нашого незвичайного "дитячого містечка"? А перш за все в тому, що в ньому працюють однодумці, спеціалісти з педагогічною освітою, які люблять свою справу і вкладають у неї частину свого серця і теплоти.

Педагоги намагаються зробити свою роботу цікавою, змістовною, насиченою творчим пошуком різноманітних шляхів розвитку можливостей кожної дитини. І, таким чином, допомагають малюкам сформувати своє особисте бачення навколишнього світу.

Щоб кожен з малюків міг вибрати гру і справу до душі, в групах створені ігрові центри (конструктивно-будівельний, самостійної художньої діяльності, книги, "Лялькова кімната", центри настільно-друкованих та дидактичних ігор...). Граючись,

діти не помічають, що засвоюють знання (набуті під час занять), оволодівають навичками дій з певними предметами, вчать культури спілкування один з одним, готують себе до дорослого життя.

Полюбляють наші малюки і образотворчу діяльність. Для цього в "Джерельці", у затишному мимовому саду, існує художня студія, де діти творчо проявляють свої таланти.

А хіба можливий світ дитинства без казки? Звичайно ні. Саме казки своїм "чарівним ключиком" відкривають двері у світ гармонії, краси, музики. З великим задоволенням переносяться в цей світ малюки на музичних заняттях та в театральній студії.

Ми дбаємо не тільки про розумовий та духовний розвиток наших вихованців. Щоб малюки росли дужими і спритними, у спортзалі, басейні проводяться цікаві заняття, веселі ігри та естафети. Тут малюки загартовуються, отримують багаторічній настрій і великий заряд позитивних емоцій. Свідченням ширшої турботи про стан здоров'я малюків

"Джерельця" є відкрита кімната лікувальної фізкультури.

Спокій, душевну рівновагу отримують діти на заняттях у психолога.

Цими мимовими днями ДНЗ № 5 "Джерельце" святкує свій день народження. Здається, що сама природа підготувала свій подарунок. У зимовому хоріводі деревця-горобинки з налітими, немов воском, червоними ягодами пригтовували своїм вихованцям святковий настрій.

Нестримно лине час, проходять роки. Ростуть наші малюки дужими, здоровими, духовно багатими, працьовитими, із задоволенням відвідують садок. Ось уже чотирнадцять років наше "казкове містечко" зустрічає малюків, щороку проводить в школу вихованців і запрошує нових дитлахів, щоб вони теж познайомилися з незвичайним життям "Джерельця".

Ласкаво просимо до нас!

Лариса СЕЛЕЗНЬОВА,
вихователь ДНЗ № 5
"Джерельце"

Хай слово наше
лунає повсюди:
жителі України —
найщасливіші люди.
Думку висловлюєм
вільно і сміло,
можна взятись
за корисне діло.
До інформації доступ
ми маємо,
з нею знайомимось,
потім вивчаємо,
опрацювавши
зліва і справа,
стає нам по силі
будь-яка справа.

У СЗОШ № 2 в листопаді був організований гурток правових знань, в який увійшли

Я І МОЇ ПРАВА

учні 11-А класу (актив школи) Борисенко Галія, Карасьов Діма, Шиманська Люда, Козловська Тая, Кемаякіна Саша, Гришко Марина.

Гурток складається із секторів:

- робота з молодшими школярами;
- організація дозвілля підлітків;
- облік і профілактика;
- інформаційний.

Складає план роботи до кінця навчального року, який передбачає: проведення різних за-

ходів, а також дозвілля підлітків. Кожна нова справа обговорюється. Збори підлітків заплановано проводити у формі вечорів відпочинку, диспутів, дискусій.

Гуртківцям подобається ця нова для них справа, тому що з правовим вихованням учні зустрічаються найчастіше.

Школярі дивуються, дізнавшись, що наші повсякденні вчинки часто мають правову оцінку. Право, закони супроводжувати мовні учнів все їх життя. Тому ми повинні правильно користуватись своїми правами і добре ви-

конувати свої обов'язки, не порушуючи прав і законних інтересів інших. І наш актив школи саме над цим буде працювати. Звичайно, не всі, а основні закони, що стосуються учнів, будуть розглядатися.

Наче вулик наша школа. Вся вона гуде як рій. Бо живуть в ній українці, сповнені великих мрій. В школі всіх наук джерела зібрані зі всього світу. Обіцяють вчитись учні, адже мають право на освіту.

Г.КУЛІШ,
заступник директора
з виховної роботи

ЗАМУЖ ПОКА ПУСТЯТ
БЕЗ СПРАВКИ...

В кінці листопада газета "Факти" обнародувала інформацію, не на шутку встревоживши українців, збираючихся вступати в брак, і їх сім'ї. Ссылаясь на известное постановление Кабмина, утвердившее государственную программу "Репродуктивное здоровье", редакционный материал предупреждал: в ближайшем будущем люди, желающие вступить в брак, обязаны подать не только заявление, но и принести справку от врача.

Народ запаниковал. Несколько славутичан обратились за разъяснениями в нашу газету. Мы попытались получить информацию... Информации оказалось не много, но мы готовы ею поделиться. В виде игры "вопрос — ответ" ("глупости не загадывать, черное и белое не называть!" — помните правило?).

Итак.
Вопрос 1. Зачем это нужно?

Ответ. Самый простой вопрос. Весь мир так живет: в США, в нескольких штатах, на местном законодательном уровне оговорена необходимость добровольного обследования молодоженов у гинеколога (андролога), венеролога и генетика. Те же правила и в Германии, и еще в ряде стран Европы. Правда, в этих странах медико-генетическая консультация есть в каждом средней руки населенном пункте и исследования там — бесплатны. У нас же пока такие консультации есть лишь в областных центрах и столице. Для иногородних, т. е. жителей районов и сел, обследования плат-

ны. Считается, что в ходе обследования генетика может быть выявлена предрасположенность к более чем двум десяткам наследственных заболеваний. Особенно обследования рекомендуются проходить лицам, имеющим дело с проникающей радиацией. Разумеется, никакое обследование не в силах предвосхитить последствия перенесенного будущей мамой гриппа или краснухи, стресса или травмы. Да и всего наследственных болезней — более пяти тысяч. На Западе умеют диагностировать более трехсот. У нас, как уже говорилось, двадцать — зато очень распространенных.

Вопрос 2. Что это за справка должна быть?

Ответ. Как раз это сейчас и решают в Минздраве. Как пожаловалось одно официальное лицо в министерстве (оно просило не называть его фамилии и должности), постановление ставит медиков в очень щекотливую ситуацию. С одной стороны, они должны выдать справку об исследовании, с другой — не имеют права нарушать врачебную тайну, проставляя в этом документе диагноз. Не исключено, что в связи с этим в справке просто будет указано, что будущий молодожен прошел обследование. С точки зрения действительности обследования — нет: есть немалая вероятность, что обследование превратится в простую формальность. Кстати, до конца января Кабмин поручил МЗ разработать перечень видов добровольного (!) доброго обследования. Вот тут-то и становится очевидным парадокс: обследо-

дование добровольное, т. е. не хочу — игнорирую, а справка в органах рагса все же нужна.

Вопрос 3. Когда постановление вступает в силу?

Ответ. С 1 ноября 2003 года. Но, как успокоили работники Славутичского отдела рагса, с первых же дней в порядке приема, скорее всего, ничего не изменится, уж больно неоднозначны требования постановления Кабмина.

Вопрос 4. Могут ли в рагсе отказать в приеме заявления, если нет справки об обследовании?

Ответ. Нет, это будет прямым нарушением Конституции и Кодекса свидов о браке и семье.

Вопрос 5. А если пара, предупреденная о возможности рождения нездорового потомства, решится завести ребенка? Ей кто-то может запретить?

Ответ. Нет. (смотри ответ № 4).

Вопрос 6. А если в случае, описанном в предыдущем вопросе, ребенок-инвалид появится на свет? Его лишат како-

го из видов социальной помощи?

Ответ. И вновь нет — никаких поправок в законы о социальной защищенности на этот счет не вносились.

Если обобщить все сказанное выше, то все новшества пока носят вербально-декоративный характер, не более. Так что замуж пока пустят и без справки. Кстати, о "замуж". В Украине более 50 % браков (по другим оценкам — более 30 %) заключаются "по беременности", когда пара уже какое-то время ведет половые отношения и уже ожидает ребенка. Что делать с получением справок в этом случае, закон умалчивает... Статья 30 нового Кодекса о браке и семье подчеркивает необходимость информирования супругов друг друга о состоянии здоровья. Но подобная статья была и в прежнем кодексе. Так что говорить о реальных изменениях в подходах к рождению здорового потомства рано.

Майя РУДЕНКО

ЖЕНЩИНА-АЛКОГОЛИК

Я хочу, чтобы эту статью прочитали те, кому еще безразлична судьба женщины-алкоголика, — дети, родственники, друзья, — и, по возможности, попытались донести ее содержание тем, кому она адресуется

Пьянство и алкоголизм женщин — актуальнейшая проблема, имеющая большое социальное значение. Прежде всего — это проблема не столько самой пьющей женщины, сколько трагедия ее детей, независимо от их возраста. Дети пьющих женщин, как правило, тоже начинают рано употреблять спиртное и, как итог, становятся алкоголиками. Я далек от мысли, что эту статью будут читать именно женщины, заблуждавшиеся страшным недугом — алкоголизмом. Я хочу, чтобы ее прочитали те, кому еще безразлична их судьба, — дети, родственники, друзья, — и, по возможности, попытались донести ее содержание тем, кому она адресуется, при обязательном условии их абсолютной трезвости. Я бы не хотел, чтобы ею "козыряли" мужья или сожители — алкоголики. Им нечем гордиться, они ничем не лучше: алкоголизм как таковой не имеет пола.

Большинство женщин, больных алкоголизмом, по ряду причин в наркологические учреждения не обращается. При этом заболевании пациент, независимо от пола, приходит к наркологу только под давлением членов семьи. Мужчину-алкоголика обычно заставляет пойти к наркологу жена (или родители). А практически у всех женщин, больных алкоголизмом, муж тоже алкоголик, или семьи нет, а есть сожитель-алкоголик, либо она одинока. Поэтому настоять на том, чтобы пьющая женщина согласилась лечиться, просто некому. Женщина не только признает алкоголизм, но и обратиться к специалисту не решится никогда. Здесь и "А что обо мне соседи, сослуживцы и родственники подумают?", и "Как это я, мать, и вдруг алкоголик?" Стыдно, опасно, страшно! Стыд женщины-матери — главное препятствие в признании себя больной алкоголизмом. Мы по-прежнему живем старыми стереотипами, как пелось в известной песне: "Раньше думай о Родине, а потом о себе". А вот о себе, о своем будущем, о будущем своих детей как раз и пришло время подумать. Подумать серьезно, отбросив все малозначительные препятствия и выделив главную проблему — алкогольную зависимость.

Существует ряд неблагоприятных факторов, способствующих формированию алкоголизма у женщин. Родители большинства из них, как правило, регулярно выпивали, а у некоторых — отец или оба родителя были алкоголиками. Даже если мать и не была пьющей женщиной, у нее, как и у любой жены алкоголика, были личностные отклонения, негативно влияющие на развитие дочери.

У большинства жен алкоголика в процессе пьянства мужа возникает невроз, или невротическое развитие личности или происходит так называемое психопатическое развитие личности. Жены алкоголиков постоянно подавлены, пессимистичны в отношении будущего, не видят выхода из существующего положения вещей, да и не стремятся его искать, пассивно подчиняясь обстоятельствам и смиряясь с ними. Общий фон настроения почти постоянно подавленный, женщины все время ожидают очередных неприятностей от мужа. Они постоянно озабочены проблемами поисков денег и борьбой с мужем, когда он пытается отнять деньги или пропить вещи. Привыкнув постоянно скандалить с пьяным мужем, многие женщины переносят эту манеру общения и на своих детей,

кричат на них, ругаются, могут даже ударить.

Большинство жен алкоголиков терпимо относятся к побоям пьяного мужа и даже к тому, что он бьет детей, выгоняет их вместе с матерью из дома. У многих из них происходят психологические изменения и неправильная оценка личности мужа-алкоголика: "Когда он трезвый, он хороший, а ругается и дерется, только когда выпьет". Любому здравомыслящему человеку это покажется диким — как может быть хорошим муж, если он беспробудно пьет, ругается и дерется.

В том, что из пьяницы муж становится алкоголиком, есть немалая доля и жены, хотя она этого никогда не осознает и не признает. Не имея никакого влияния на мужа и не пользуясь у него уважением, постоянно прощая ему обиды, она лишь способствует усилению его пьянства. Если она скандалит с мужем и противодействует его пьянству, то делает это столь неправильно, что еще больше озлобляет его. Муж, не привыкший считаться с мнением жены с самого начала, не собирается считаться с нею и впредь. Поведение жены алкоголика обычно имеет две крайности: либо она терпит все, что вытворяет муж, бесконечно прощая ему его выходки, либо устраивает скандалы каждый раз, когда он явится домой пьяным. Причем, как правило, пытается скрыть эти скандалы от соседей, близких, сослуживцев, оказывая тем самым мужу "медвежью услугу".

Многие женщины, выросшие в пьющей семье, оказывая противодействие мужу на начальных этапах совместной жизни, впоследствии сами начинают пить вместе с ним. Такие женщины — самая большая группа риска в отношении будущего формирования алкоголизма. Женщины, если уж начинают пить систематически, спиваются очень быстро. Большинство женщин-алкоголичек имеют или имели мужей-алкоголиков. Некоторые продолжают жить и пьянствовать вместе с мужем и после того, как сами стали алкоголичками, ведут асоциальный образ жизни, и это неминуемо сказывается на детях. Другие разводятся с мужем-алкоголиком и продолжают пить с сожителями или случайными собутыльниками, находя в них сочувствие и оправдание, нравственно деградируя и негативно влияя на своих детей.

Семейная неустойчивость в самых различных формах отмечается почти у 80 процентов женщин, больных алкоголизмом.

Раннее начало злоупотребления алкоголем (16 — 20 лет) имеет место у женщин с наследственной отягощенностью и личностной патологией.

Второй возрастной пик у женщин, заболевших алкоголизмом,

— 30 — 40 лет. Чаще всего это связано с крахом супружеской жизни. Некоторые женщины начинают выпивать после развода с мужем, даже если он не был алкоголиком. Даже если женщина заявляет, что ей лучше жить без мужа, тем не менее, они подсознательно каждая ищет постоянного, устойчивых отношений с мужчиной. Есть женщины, которые не могут в силу разных причин оставить одинокими и ищут спутника, даже если не на всю жизнь, то хотя бы способного временно избавить ее от одиночества. И далеко не всегда такими спутниками бывают трезвенники.

Распространенность и дозволенность приема спиртного кажется и взаимоотношений между мужчиной и женщиной. Подавляющее большинство не может представить себе сексуальных отношений с новым партнером без совместной выпивки. Этот стереотип совместного употребления спиртного может закрепиться, и в будущем, когда они уже достаточно хорошо знают друг друга, их встречи неизменно сопровождаются приемом алкоголя. И многие женщины начинают выпивать в компании со своим сожителем.

Утешение от одиночества находят в спиртном и женщины, которые не могут найти спутника жизни. Они тщательно скрывают свое пьянство от окружающих, пьют вначале понемногу, крайне редко напиваются, у них долгое время существует постоянная доза, которую они не стремятся увеличивать. На их работе долгое время могут не знать об их пьянстве и даже наоборот, считать их трезвенницами. Но это только поначалу. А потом доза постепенно увеличивается, по разным причинам об их алкоголизме со временем узнают практически все окружающие.

Лечение таких женщин, как правило, малоэффективно, и они тихо спиваются. Вообще одиночное пьянство характерно для разведенных женщин или женщин, потерявших мужа. Как правило, прогноз в этих случаях неблагоприятный.

Пьянство и алкоголизм женщин могут быть связаны с их профессией. Это женщины, работающие в сфере обслуживания и разного рода торговли, — барменши, официантки, продавщицы коммерческой сети, вино-водочных отделов и т.д. По статистике, 50 процентов из них злоупотребляют спиртными напитками.

Большинство наркологов считает, что алкоголизм у женщин имеет ускоренное развитие и неблагоприятное течение. Очень рано утрачивается контроль за мерой выпитого. Переносимость алкоголя (толерантность) у женщин ниже, чем у мужчин. От начала систематического пьянства до развития похмельного синдрома

проходит в среднем 2 — 4 года, в зависимости от индивидуальных особенностей организма. Именно индивидуальные особенности организма играют основополагающую роль в алкогольной болезни.

Похмелье у женщин такое же тяжелое, как и у мужчин, но отличается тем, что и после того, как оно проходит, длительное время сохраняются колебания настроения и депрессия. Опохмеление у женщин в первую очередь вызвано стремлением избавиться от плохого настроения, а уже во вторую очередь — желанием избавиться от тягостных телесных ощущений. В состоянии алкогольной депрессии женщины гораздо чаще мужчин кончают жизнь самоубийством.

Отличаются у женщин и проявления опьянения. Даже в состоянии легкого опьянения на начальной стадии алкоголизма у женщин возникает слезливость, подавленное настроение, идеи самоубийства. У женщин чаще, чем у мужчин, пьянство принимает запойный характер. Длительность 2-й стадии намного короче, чем у алкоголиков-мужчин, и составляет менее 5 лет.

Частота алкогольных психозов у мужчин и женщин примерно одинакова, но у женщин чаще возникает зрительный или слуховой галлюциноз, реже — алкогольный делирий (белая горячка). У пьющих женщин чаще, чем у мужчин, возникает заболевание внутренних органов, и обычно они протекают тяжелее.

Способность к деторождению у пьющих женщин снижается, часты выкидыши, мертворожденные. Дети могут иметь физические уродства и умственную отсталость. Если женщина пьет во время беременности, то у ребенка возникает так называемый фетальный алкогольный синдром — общее отставание и физического, и психического развития, аномалии лица, суставов, конечностей.

Социальные последствия алкоголизма у женщин гораздо тяжелее, чем у мужчин. Женщинам, больным алкоголизмом, свойственны относительно быстрое снижение интеллекта, приобретение истерических черт личности, снижение морального и социального уровня. Они быстрее, чем мужчины, теряют свою специальность и в конце концов вообще бросают работу. Алкогольная деградация личности и социальная декомпенсация возникает у них намного быстрее.

Женщин от развития алкоголизма ограждают многие психологические и биологические барьеры. Если же эти барьеры ломаются и женщина переступает ту грань, которая отделяет пьянство от сформированного алкоголизма, то тогда ее нравственное падение происходит с катастрофической быстротой, опе-

режающей таковое у мужчин-алкоголиков. Даже дети начинают тяготиться пьющей матерью и стыдиться ее. Если к пьющему отцу дети еще могут сохранять теплое отношение, если он никогда не бил и не обижал их, то матери они пьянство не прощают.

Признаки алкоголизма на лице и во всем облике у женщин появляются гораздо раньше, чем у мужчин. У женщин-алкоголичек не только типичные для алкоголизма черты лица, с одутловатостью, отеком, характерный цвет кожи, вялость и дряблость лицевых мышц, но и характерное выражение лица — подобострастное или заискивающее-виноватое, как будто они постоянно ждут неприятностей.

Трудности лечения женщин, больных алкоголизмом, отмечают все специалисты. Большинство больных упорно не желает лечиться. Они соглашаются на лечение только под сильным давлением окружающих или по стечению обстоятельств. Самостоятельно обращаются к специалистам очень немногие, в основном, это еще больные без признаков алкогольной деградации личности. Некоторых принуждают лечить их выросшие дети. Но вся беда в том, что у пьющих женщин очень редко бывают непьющие дети, за исключением случаев так называемой реакции отрицательной имитации: когда дети негативно относятся к употреблению спиртного и никогда не пробовали его, так как с детства имели возможность видеть все то, к чему приводит пьянство.

Даже после специального лечения у многих женщин, больных алкоголизмом, периоды воздержания бывают непродолжительными — от нескольких недель до нескольких месяцев. Рецидивы заболевания обусловлены и колебаниями настроения, свойственными женщинам-алкоголичкам, и более стойким, чем у мужчин, влечением к алкоголю даже в период воздержания, а также изменениями характера самой женщины из-за пьянства.

Мы всегда почему-то ведем разговор об уже наступившей алкогольной болезни, как правило, о 3-й ее стадии, забывая, что алкоголизм имеет еще две — 1-ю и 2-ю. Где та грань, та черта? Когда человек ее переступает, когда из потенциального выпивохи (бытового пьяницы) вырастает алкоголик? Ответ на эти вопросы может дать только специалист. Но к специалисту мы обращаемся "когда грянет гром". Редкий больной алкоголизмом признает себя алкоголиком, но отрицание болезни не означает, что этой болезнью у вас нет. Не обманывайте саму себя. Убедить можно только человека, который сам готов признать болезнь и у которого уже существует осознание болезни или хотя бы предпосылки к этому, но он еще не уверен и сомневается. Такой человек способен воспринять логические доводы, и даже если на словах в беседе со специалистом он не признает себя больным, то наедине с собой он может с этим согласиться.

Давайте задумаемся! Болезнь легче предупредить, чем лечить. Да и лечению лучше поддаются именно ранние стадии любой болезни, тем более такой страшной и практически неизлечимой. Перефразируя известную поговорку, хочется напомнить: "Лучше раньше, чем никогда".

Олег АКУШЕВИЧ, психолог Социально-психологического центра

Пиво ничуть не хуже водки

Пиво точно так же вредит организму, как и водка.

По крайней мере, похмельный синдром у обоих напитков совершенно одинаковый

К такому выводу пришли российские наркологи, проведя серию опытов на добровольцах.

В исследованиях согласились участвовать 12 человек — мужчины от 20 до 40 лет. С каждым из них проводились четыре эксперимента: за один час они должны были выпить некоторое количество водки, пива, джин-тоника и воды (контрольный эксперимент). Доза спиртного рассчитывалась так, чтобы каждый испытуемый получал 1,4 г спирта на килограмм веса. То есть человек весом 70 кг за час выпивал либо 250 мл водки, либо 1,5 литра джин-тоника, либо 2,5 литра пива.

Как в процессе приема напитков внутрь, так и в течение следующих суток комплекс проходил полный комплекс исследований, какие только могли позволить себе специалисты. Отслеживалась деятельность его сердечно-сосудистой, кровеносной и нервной систем, изучался состав веществ, которые он выдыхал, функции речевого и двигательного аппаратов. Испытуемого изучали до тех пор, пока у него не проходило похмелье. Затем через 4 — 5 дней проводили следующий этап эксперимента с другим напитком.

Как показали исследования наркологов, пиво и джин-тоник примерно в полтора раза лучше впитываются кровеносной системой организма, чем водка (это показал анализ дыхания пациентов). Примерно через час после окончания приема количества алкоголя в крови становится одинаковым для всех трех напитков. И дальше они выводятся и перерабатываются примерно одинаково.

Симптомы и степень опьянения от употребления эквивалентных количества пива, джин-тоника и водки одинаковы. Также от пива и водки у пациентов наблюдалось одинаково сильное похмелье. От джин-тоника испытуемым было немного хуже.

Чем отличается пивной алкоголизм от водочного? От водки у людей в основном происходят психические сдвиги (называемые в народе "белой горячкой"). А физические недуги развиваются реже. Зато от пива у людей разрушается мочеполовая система: отказывают почки, по некоторым данным, снижается потенция. К тому же, по словам экспертов, в пиве обнаружены канбиноиды, вызывающие легкое наркотическое одурманивание, и даже фитостероиды, вызывающие мускулизацию женщин и феминизацию мужчин.

Полученные результаты обязывают пересмотреть отношение людей к пиву как к безопасному напитку. Из пациентов, которые пришли лечиться в в Московский НИИ психиатрии за прошлый год, больше 20% страдают именно пивным алкоголизмом. То есть они либо пьют только пиво, либо преимущественно пиво.

Сергей ИВАШКО

